

«شەرق شامىلى قۇرۇلۇشى» كىتاب نەشر قىلىش تۈرى (852)

“东风工程” 图书出版项目之852

دېقان-مالىشلارغا ارنالغان تېزبەكتى قوس ئىل كىناپشالارى

农牧民双语系列丛书

قازاقشا اۋىزەكى ئىل كىناپشاسى

哈萨克语口语强化训练

بىلە خالىق باسپاسى

ديقان - مالشلاعا ارنالغان تنزبهكتى قوس *تل كىتاپشالارى

农牧民双语系列丛书

قازاقشا اۆيزهكى *تل كىتاپشاسى
哈萨克语口语强化训练

ءدلىدا ءتۇسىپقان قىزى

ءاليا جۇماقىن قىزى

ىلە حالىق باسپاسى

图书在版编目(CIP)数据

哈萨克语口语强化训练 / 迪丽达主编. — 奎屯: 伊犁人民出版社, 2009. 1

(农牧民新编双语系列丛书)

ISBN 978-7-5425-0995-6

I. 哈… II. 迪… III. 哈萨克语(中国少数民族语言) — 口语 — 自学参考资料 IV. H236. 94

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2009) 第 011061 号

责任编辑: 库拉茜

责任校对: 热依扎

封面设计: 阿尔达克

哈萨克语口语强化训练(哈文)

迪丽达 主编

伊犁人民出版社出版发行

(奎屯市北京西路 28 号 邮政编码 833200)

新疆新华书店经销

新疆新华印刷厂印刷

787×1092 毫米 32 开本 5 印张

2010年2月第1版 2010年2月第1次印刷

印数: 1—4780 册

ISBN 978-7-5425-0995-6

定价: 9.30 元

الغى ءسوز

«شعس جەلى ينجەنەرياسى» — مەملەكەت پەن اۆتونوميالى رايون ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ، اۆتونوميالى رايوندىق باسپا ءسوز مەكەمەسى اتقارۋعا ورنالاستىرعان، خالىق جوننەن اسا يگىلىكتى ينجەنەريا. مۇنداعى باستى مىندەت — اقپارات، باسپا ءسوز ارقىلى بۇكىل شىنجياڭداغى ءارۇلت ەگىشى - مالشىلارعا عىلىم - تەحنىكا بىلىمدەرىن جالپىلاستىرۋ، ولارعا وزىق مادەنيەت تاراتۋ، ءسويتىپ، ءارۇلت ەگىشى - مالشىلاردىڭ عىلىم - تەحنىكا بىلىمدەرىن ۇيرەنۋى، ساپالارىن جوعارىلاتۋى ولاردى كەدەيلىكتەن قۇتىلدىرىپ، دوڭگەلەك داۋلەتتى ورەگە جەتكىزۋ جونىندە اقپارات - باسپا ءسوزدىڭ الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ جۇيەسىن قۇرۋ بولىپ تابىلادى.

بۇكىل شىنجياڭداغى «سان مىڭداغان اۋىل - قىستاققا» كىتاپ، دىبىس - كەسكىن بۇيىمدارىن جەتكىزۋدىڭ ءوزى «شعس جەلى ينجەنەرياسىنىڭ» ماڭىزدى وبىەكتىلەرىنىڭ ءبىرى. وسى وبىەكتى دە سوتسيالىستىك جاڭاشا اۋىل - قىستاق قۇرۋ قۇرىلىسىنىڭ اياق السىن، ورتالىقتىڭ اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل - قىستاق دىقاندار قىزمەتى جونىندەگى ورنالاستىرۋنىڭ ماڭىزدى ءتۈيىنىن وزەك ەتە وتىرىپ، پارتىيانى، وتاندى، سوتسيالىزمىدى ءسۇيۋ جونىندەگى، اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل - قىستاق، دىقاندار ءۇشىن عىلىم - تەحنىكا جالپىلاستىرۋ جونىندەگى، دەنساۋلىق ساقتاۋ، دەنساۋلىقتى قورعاۋ جونىندەگى، زاڭ جالپىلاستىرۋ جونىندەگى، ازامات

جاسىنا تولىمىغاندارغا ارنايعان يەيا - مورال قۇربلىسى
 جۈننىدەگى، قوس ۋىتىل قىستۇى جۈننىدەگى، ۇلتىاردىڭ
 ۋىستۇرلى وزىق مادەنىيەتنى ساۋلەندىرۋ جۈننىدەگى، كوڭىل
 اشۇ جۈننىدەگى، سوتسىيالىستىك جاڭاشا ۋىل - قىستاق قۇرۇ
 جۈننىدەگى، دىنگە ماركىستىك كوزقاراستى، پارتىيانىڭ ۇلت
 ساياساتى مەن ۋدىن ساياساتىن جالپىلاستىرۋ جۈننىدەگى
 باسلىمداردى - مەنە، وسى ون ۋتۇر بويىنشا شىعارىلاتىن
 باسلىمداردى باسپادان شىعارۋ ۋىمداستىرىلىپ وتىر. وسى
 باسلىمدارغا مازمۇنى جاقتان سوتسىيالىستىك جاراسىمدى
 قوعام قۇرۇ، سوتسىيالىستىك جاڭاشا ۋىل - قىستاق قۇرۇ
 نەگىزگى جەلى، ەگىن - مال شارۋاشىلىق رايوندارىندا
 ۋۋندىرىسى ۋركەندەگەن، تۇرمىس كۇيى جاقسارغان، ۋىل
 سالتى ۋركەنىيەتتى، قىستاق كوركى رەتتى دە تازا، باسقارۋى
 دەموكراتىيالى ۋۋرەگە جەتۋ نىسانا، ۋۋەگىن - مال
 شارۋاشىلىعىمەن، ەگىن - مال شارۋاشىلىعى رايوندارىمەن،
 ەگىنشى - مالشىلارمەن ەتەنە بولۇۋ ۋۋماقسات، ۋارۋلت
 ەگىنشى - مالشىلاردىڭ وقىپ تۇسىنە الۋى، ۋىرەنىپ بىلە
 الۋى، يىگىلىگىنە جاراتا الۋى پرىنسىپ ەتىلدى، بۇل
 كىتاپتاردىڭ ۋتىلىنىڭ قاراپايىم، مازمۇنىنىڭ ۋعىنىقتى
 بولۇنا قۇلشىنىس جاسالدى، تەكىستكە سۋرەت قوسا بەرىلدى،
 دىبىس تاسپاسى داينىندالدى، ۋسويتىپ، كىتاپتاردىڭ
 عىلمىيلىعى، قولدانىلمالىلىعى، ۋبىلىم بەرگىشتىگى جانە
 قىزىقتىلىعى كورنەكتىلەندىرىلىپ، جاڭا تەحنىكا، جاڭاشا
 كوزقاراس، جاڭا ۋبىلىم ارقىلى ۋارۋلت ەگىنشى -
 مالشىلاردىڭ جاڭاشا ۋىلاۋىنا، تىڭ ۋورس اشۇىنا، كوز اياسىن
 كەڭەيتۋىنە شابت بەرىلدى جانە كۇش سالىندى.
 ۋارۋلت ەگىنشى - مالشىلاردىڭ كىتاپ ساتىپ الۋى،
 كىتاپ وقۇ قىنىشىلىعى ماسەلەسىن ۋۋشىعەس جەلى

يىنجهنەرياسىن» جۇرگىزۋارقىلى العاشقى ادېمدا شەشىپ،
بۆكىل شىنجياڭداغى ەگىن-مال شارۋاشلىغى رايوندارىن
كىتاپپەن، دىبىس-كەسكىن بۇيىمدارىمەن قامداۋدىڭ
تاپشىلىغى ماسەلەسىن ۋەنىمدى تۈردە باسەڭدەتپ، از
ۋلتتاردىڭ تاڭداۋلى باسلىمدارىنىڭ قامتىلىم كۈلەمى مەن
نقىپال كۈشەن اناعۇرلىم كەڭەيتىپ، ۋارۇلت ەگىشى-مالشى
قاۋىمىن ۋەنىمدى ارتتىرۋعا، كىرىستى مولايتۋعا، عىلمى
جۈلمەن بايۋعا دۇرىس باستاۋ ۋەشەن، ەبىز ولارعا اقىلدىق
جاقتان ۋەنىمدى كۈمەك جاسالۋەن جانە ولار ۋەشەن رۋحانى
كۈش ازىرلەنۋەن تىلەيمىز.

شىنجياڭ اقپارات-باسپاۋسوزى بويىنشا
«شەئىس جەلى يىنجهنەرياسىنا» جەتەكشىلىك
ەتۋ گروپپاسىنىڭ كەڭسەسى

序 言

哈萨克民族的母语——哈萨克语是随着哈萨克民族的繁衍足迹融合形成的，是历史悠久的语言之一。第一、哈萨克语的语源可以追溯到新疆远古期的塞种语、乌孙语等古部族语言；第二、进入中古时期，这股语脉先后与突骑斯语（撒里乌孙）、葛逻禄语、克普恰克语以及蒙古语、契丹语等语言接触融合，渐渐向克普恰克语组回拢；第三、蒙古西征的大互动又使它进一步融合了乃蛮、克烈、阿尔根、瓦克，弘吉剌、扎剌亦尔、阿里钦等主要部落的诸语言，最终融炼成为了现今的哈萨克语。

哈萨克民族及其族上部落自古为我国古代部族。汉文史籍中多以“可萨”、“曷萨”、“葛萨”等音译记载着它们的足迹。

哈萨克语言从谱系予以分类属于阿尔泰语系突厥语族西匈语支克普恰克语组，从其形态结

构予以分类属于粘着语，它不仅具有阿尔泰语系突厥语族之共性，而且有着自身独特的民族特性。哈萨克语词汇具有着同源、兼容的特性。在哈萨克语的基本词汇中不仅有大量的突厥语族各语言同源词，而且哈萨克语的许多词汇与蒙古语族各语言也有着一定的同源性。这种同源词基本体现于它们在游牧经济畜牧业、畜牧兽医、哈医、蒙医名词术语等方面的词汇共性。哈萨克语从波斯语、阿拉伯语、俄罗斯语以及汉语借入了大量的借词，并将其予以演化为一般词汇，沿用至今；这些借词基本分为早期借词与近期借词。

哈萨克语言是研究哈萨克历史文化的活化石。为了营建哈萨克民族文化社区和文化生态区，有计划地保护哈萨克民族的文化遗产和保存完整的民族自然文化生态区，必须保护好哈萨克民族的语言及其由它承载的文化。

二 哈萨克民族语言与文字

为了满足双语市场的需求，我们编写了全套双语系列丛书共八册，其中《汉语语音与汉字》、《汉语口语强化训练》、《汉语语法知识》、《汉语

读本》是供哈萨克民族学习汉语使用的；《哈萨克语语音》、《哈萨克语口语强化训练》、《哈萨克语语法》、《哈萨克语读本》是供汉族以及哈萨克族民考汉群体学习哈萨克语使用的。

这本《哈萨克语口语强化训练》是这套双语系列丛书中供汉族以及哈萨克族民考汉群体学习哈萨克语言使用的。

本套双语系列丛书在其结构内容的安排上，一则注重了系统性，即汉、哈语均包括语音、语法、口语、读本全套；二则注重了本民族传统文化的承载与丰富性；三则注重了实用性，旨在要使这套丛书不仅成为汉哈双语学习的有效工具，而且也成为相互传播和传承汉文化与哈萨克文化的使者。课文内容的设置充分体现了汉哈两种语言的风俗，口头禅、书面文字以及传统艺术等各个方面；四则尽力做到了形式多样，层次各异，短小精干。它是双语系列丛书的系统版，又是经济实惠的快捷版。

编 者

2009年6月23日

目 录

序言	1
◆问候(A)	1
◆问候(B)	7
◆问路	13
◆问时间	19
◆拉家常	25
◆在食品店里	31
◆在餐馆里	38
◆在客运站	44
◆与农民交谈	50
◆与牧民交谈	57
◆与工人交谈	64
◆与商人交谈	71
◆节日祝词	77
◆宴会祝词	82
◆家宴祝词	89
◆婚礼祝词	94
◆乔迁祝词	100

◆旅行祝词.....	104
◆其它祝词.....	108
◆挽词.....	114
◆观赏美丽的大自然.....	120
◆谈哈萨克语.....	128
◆谈哈萨克族的骏马文化.....	136
主要参考文献.....	145
后记.....	147
附录一.....	148
附录二.....	149
附录三.....	150
附录四.....	151
附录五.....	152
附录六.....	153
附录七.....	154
附录八.....	155
附录九.....	156
附录十.....	157
附录十一.....	158
附录十二.....	159
附录十三.....	160
附录十四.....	161
附录十五.....	162
附录十六.....	163
附录十七.....	164
附录十八.....	165
附录十九.....	166
附录二十.....	167

● 关键词语精读

سالەمنىڭ دەۋى ساتى بار

ءجون سۇراۋ (A)
问 候 (A)

- A – سالەمەتسىز بە؟
B – ايتار جوق، بالام، ءوزىڭ امان ءجۇرسىڭ بە؟
A – امانشلىق، اقساقال، اتىڭىز كىم بولادى؟
B – (اتىم) توقتار، ءوز اتى – ءجونىڭ شى؟
A – مەنىڭ اتىم سەرىك، ءبىل دەگەن كىسىنىڭ

بالاسىمىن.

- B – ە، ءبىلىڭ بالاسى بولىدىك عوي.
A – بىل قانشا جاستاسىز؟
B – جەتپىس جاستامىن.
A – بۇل جەرگە قاشان كەلىپ ەدىڭىز؟
B – كەشە (كەلگەم).

- A — ەندى قاشان قايتاسىز؟
 B — بۇرسىگۈنى (قايتام).
 A — جولىڭىز بولسىن!
 B — ۈزىڭ دە جاقسى تۇر، بالام.

词 语 ھەكە سوزدەر

问候 [动]	ءجون سۇراۋ
您好 [问候语]	سالەمەتسىز بە
没说的、很好 [口语]	ايتار جوق
一切平安 [形]	امانئىلىق
老人家、长辈 [词组]	اقساقال، ۈلكەن كىسى
您贵姓 [短语]	اتىڭىز كىم بولادى
你自己叫什么 [短语]	ۈز اتى - ءجونىڭ شى
您今年多大岁数？ [短语]	يىل قانشا جاستاسىز
七十 [数]	جەتپىس
① 岁、年龄；② 眼泪 [形]	جاس
您什么时候回去 [短语]	ەندى قاشان قايتاسىز
后天 [副]	بۇرسىگۈنى
祝您一路顺风 [短语]	جولىڭىز بولسىن
也祝你平安 [口语]	ۈزىڭ دە جاقسى تۇر

كۈشەيتپە ماشق 强化训练

一、由慢而快逐音节熟读下列词语：

ءجون سۇ- راۋ
۱- مان- شى- لىق
ۋل- كەن- كى- سى
۱- تى- ئىز- كىم- بو- لا- دى
جو- لى- ئىز- بول- سىن
ەن- دى- قا- شان- قاي- تا- سىز
قا- شان- كەل- دى- ئىز
اق- سا- قال- كى- سى
جەت- پىس- جاس
سا- لە- مەت- سىز- بە

二、用下列关键词语组词。

سۇراۋ:

ۋلكەن:

كىم:

ۋوز:

قاشان:

جاس:

三、将下列关键词语译成汉文:

ءجون سۇراۋ
ايتار جوق
جولڭىز بولسىن
امان ءجۇرسىڭ بە؟
اتىم سەرىك
يىل قانشا جاستاسىز؟

四、连线下列各词语。

ءجون	بولسىن
ايتار	كىسى
اتىڭىز	سۇراۋ
ءوزىڭ دە	جوق
ۈلكەن	كىم بولادى؟
جولڭىز	جاقسى تۇر
ەندى قاشان	قايتاسىز؟

五、将下列关键词语译成哈文：

问候

祝您一路顺风

您贵姓？

昨天来的

一切平安

后天回去

六、替换练习。

1. سالەمەتسىز بە؟ (امانسىز با؟ جاقسىسىز با؟
امان - ەسەنسىز بە؟)
2. امانشىلىق. (امان، جاقسى، ءتاۋىر)
3. مەن ءابىل دەگەن كىشىنىڭ بالاسىمىن.
(مالىك، قالى، نۇرلان)
4. اتم ايدار، ءوز اتى - ءجونىڭ شى؟ (مولدىر،
ساۋلە، انار)
5. بىىل قانشا جاستاسىز؟ (قانشا كەلىدىڭىز،
جاستىڭىز قانشادا)
6. قىرىق بەس جاستامىن (جىرما بەس، وتىز،
وتىز التى، قىرىق، ەلۋ).

七、按会话内容填写适当的词语。

1. سالەمەتسىز _____؟
2. ايتار جوق، بالام، _____ امان ءجۇرسىڭ بە؟
3. بىىل _____ جاستاسىز؟
4. _____ جاستامىن.
5. بۇل جەرگە _____ كەلىپ ەدىڭىز؟
6. _____ كەلگەم.
7. ەندى _____ قايتاسىز؟

8. _____ قايتام.

9. _____ بولسن!

10. ءوزىڭ دە _____ ، بالام.

八、改正下列会话中的错误。

1. سالەمەت؟

2. ۇلكەن كىسى، اتىڭ كىم بولادى؟

3. بۇل جەر قاشان كەلدى؟

4. كەشە كەلدى.

5. بۇل جەر ەرتەڭ كەلەم.

6. مەن ەرتەڭ قايتاسىڭ.

九、根据课文内容相互对答。